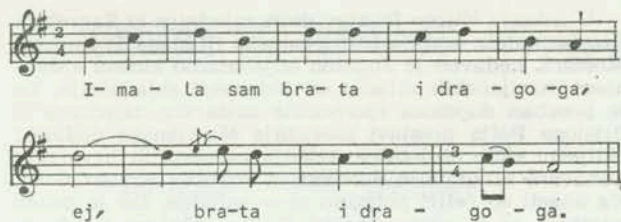

Moj posao kao da krenu. U kući sjedi Mara Badovinac prva susjeda mojih domaćina. Rođena je u Priselju 1915. g. Zajedno s Dragičinom majkom prisjećaju se popijevke koju njihove majke i babe pjevahu. Davno je to bilo, rekoše. Nju su pjevale obično djevoke ili mlade žene. Počeše zajedno pjevati:

Imala sam

Imala sam brata i dragog

Ej, brata i dragog

Imala sam brata i dragoga.

Obadva sam na vojnicu dala.

Bil' ti rada, da ti koji dođe?

»Ja bi rada, da obadva dođu«.

Da ti tegne koji umrijeti,

Koliko bi za kojim žalila?

Za dragim bi tri godine dana,

A za bratom dok bi živa bila.

Selo prodem dok dragoga nađem,

Sav svijet prodem a brata ne nađem,

Dokle mi ga ne porodi majka,

A moja ga nigda više neće.

Posljednjih se stihova teško prisjetiš, ali ritmički odgovara a smisao je dorečen u popijevci.

Slijedeći dan krenusmo nazad. Ponesoh sobom mnoštvo dojmova. Ove moje riječi blijedi su odraz življenja potomaka nekadašnjih uskoka. Međutim, tko Žumberkom prođe dojmovi mu se utisnu duboko u dušu.

Zdenka MILETIC

VIJESTI IZ INOZEMSTVA

SVJETSKI KONGRES ZBOROVOĐA U RIMU OD 11—15. veljače 1989. g.

Glavni motivi održavanja kongresa bili su: da sudionici predoče situaciju crkvene glazbe u svojim sredinama; da se diskutira o funkcij crkvene glazbe u liturgiji; motivacija crkvenih zborova da posjete vječni grad i eventualno sudjeluju u liturgiji u bazilici sv. Petra imajući pri tome koncert u crkvi sv. Ignacija u Rimu.

Predsjednik kongresa bio je mons. Colino, sekretar dr. Hans-Albert Courtial.

Kongres se održavao u institutu Augustinianumu pokraj kolonada bazilike sv. Petra.

Bio je to zaista svjetski kongres, jer je od 250 sudionika bilo: 15 iz južne Amerike, 25 iz Afrike, 8 iz Azije, 14 iz Kanade, 8 iz srednje Amerike, 115 iz USA, i 68 iz Evrope.

Kongres je otvorio kardinal Aurelio Sabbatani, a prvi referat održao je glavni organizator kongresa Pablo Colino. Govorio je o značenju i zadaći crkvene glazbe istaknuvši vrlo kritički razvoj crkvene glazbe od koncila pa do danas. Posebno je naglasio zloupotrebu slobode u crkvenoj glazbi.

Zanimljivo predavanje održao je i mons. Luigi Sessa, katedralni dirigent iz Firence. On je istakao u svom predavanju da crkvena glazba u katedralnim crkvama treba biti model i uzor crkvene glazbe u biskupiji. Zanimljivo je bilo predavanje Eridia Papinutija koji je govorio o pojmu liturgije i njezinom razvoju. Govorio je nadalje o aktivnim sudionicima u liturgiji i u novoj glazbi koju on spoznaje kao akustički problem glazbe.

O potrebi osnivanja diecezanskih komisija za crkvenu glazbu govorio je mons. Gerard Grasser iz Strasburga. Te komisije radile bi zajedno s biskupima na aktualiziranju crkvene glazbe i crkvenih zborova.

Na poseban način iznosili su predstavnici trećeg svijeta svoje probleme. Njima treba pomoć u liturgiji i crkvenoj glazbi, osobito, oko naobrazbe svećenika i glazbenika. Isto tako govorilo se o utjecaju masmedija na crkvenu glazbu. Svakako, taj drugi međunarodni kongres značajan je, i to prije svega, radi razmjene raznolikog iskustva. Poseban interes pokazali su sudionici iz trećeg svijeta kod kojih je bio očit živi angažman. Od njih su evropljani mogli mnogo toga naučiti kao npr: Gdje imamo mi u Evropi jednu kompetentnu komisiju za novu glazbu kao što imaju u Abischanu? (Obala slonove Kosti).

Na kraju Jaques Handschin završio je diskusiju o crkvenoj glazbi spominjući prve kršćanske misionare apostole koji su upotrebljavali za svoje tekstove glazbu koju su zatekli tamo gdje su došli. Zna se, po svjedočanstvu Plinija, da su prvi kršćani pjevali. On se pita: Da li su te melodije bile dobra crkvena glazba?

ORGULJSKO NATJECANJE 1989. ZA MLADE ORGULJAŠE

Evropsko natjecanje m'adnih orguljaša u starosnoj dobi:

A, 12 — 15 god.

B, 16 — 19 god.

C, 20—pa do svršetka studija;

raspisuje slovenski glazbeno pedagoški savez u povezanosti s evropskom unijom glazbenih natjecanja za mladež (EMCU). Natjecanje će se održavati od 13 — 18 listopada na novim orguljama kongresnog centra u Cankarjevom domu u Ljubljani. Prijave se primaju do 1. VII. 1989.

Adresa: Cankarjev Dom, Kidričev parkl, YU-61001 Ljubljana, Jugoslavija.

INTERNACIONALNI TJEDAN PJEVANJA »EUROPA CANTAT«

»Europa cantat« u 1989. god. održava se u različitim zemljama Evrope.

Od 20. 7. do 30. 7. u Autun/Francuska.

Seminar za zborovode od 21. 7. — 31. 7. u Brügge/Belgija

Od 5. 8. do 14. 8. u Brügge tjedan pjevanja.

Od 2. 9. do 10. 9. u Evora/Portugal

Za sve podatke obratiti se na Tel. (05331), dakako pozivni broj Njemačke ili na adresu generalnog sekretara Adesheimera ulica 60 u 3340 Wolfenbüttel.

TRST

Raspisana je 36 glazbena nagrada »Cittadi Trieste«, a 28. međunarodni natječaj sinfonijske kompozicije 1989. Za informacije obratiti se: Sekretaria Organizzativa del Premio Piazza Verdi, 1 34121 Trieste tel. 040/61980.

SENEGALLIA. od 28. do 31. kolovoza '89. održavat će se 18. međunarodni natječaj pijanista. Za informacije obratite se: Palazzo Comunale Baviera, Piazza del Duca, 60019 Senigallia (Italia)

MOZART i »MISERERE«

Jedno od najglasovitijih glazbenih ostvarenja u svijetu je sigurno *MISERERE* za 9 glasova i dva kora. Pripisuje se papinskom crkvenom kompozitoru GREGORIO ALLEGRI (1580—1652), koji je, navodno, komponirao 1630., kako navode neki glazbeni povjesničari. Drugi opet drže da je kompozicija još starija, a da ju je ALLEGRI samo preradio.

To je i jedno od najneobičnijih glazbenih djela u svijetu. Izgleda neobjašnjivo, upravo neprijatno djelovanje na slušatelje, s obzirom na jednostavnu, čak bi se moglo reći i primitivnu partituru. U njoj se ista glazba tako često ponavlja kao neki reci psalma i to ne manje od 50 puta.

Nadalje, ta kompozicija od starine važi kao tako sveta, da se smjela pjevati samo u Sikstinskoj kapeli, a prijepis partiture za druge bio je zabranjen od Pape pod prijetnjom izopćenja.

Jedan koji je bezuvjetno htio imati prijepis te kompozicije, bio je austrijski car Leopold I, djed carice Marije Terezije. Preko poslanika u Rimu njemu je stvarno uspjelo kod Pape Inocenta XI isposlovati jedan prijepis partiture. Papa nije mogao odbiti želju svom najvjernijem sinu Crkve i pobjedniku nad Turcima. Ali po izričitoj naredbi Pape prijepis je odobren tako, da se isključivo izvede u carskoj dvorskoj kapeli i nigdje drugdje. U Beču je nastalo veliko razočaranje, kada je stigao prijepis. Ni najboljim pjevačima nije bilo moguće izvesti onako, kako je to izvedeno u Sikstinskoj kapeli. Car je smatrao da ga je prevario dirigent papinske kapele, koji je donio prijepis. Javio je to u Rim i Papa je odredio istragu. Rezultat: potpuna rehabilitacija papinog dirigenta i činjenica, da se način, kako se izvodio *Miserere* u Rimu, uopće ne može izraziti notama, a posebno ne na način kako je napisan u prijepisu.

Papa je bio pripravan poslati u Beč svoju kapelu, ali je 1683. g. nastao rat sa Turcima i car nije imao više nikakve prigode da se to izvede.

Gotovo 100 godina kasnije, 1770. g. došao je tadašnji 14. god. MOZART u Rim sa svojim ocem, te je uživao posebnu milost pape Klementa XIV. Kako je početkom korizme napeto iščekivao ponovno izvođenje »*Miserere*«, zamoli Mozart Pape: »Vaša svetosti, dajte mi jedan prijepis toga!« — »Sine moj, to ti ne mogu«, odgovori Papa, »jer to djelo nije moje nego crkveno vlasništvo«. Mozart je to odano primio na znanje. Kada je prvi put slušao probu izvođenja »*Miserere*«, smjesta je požurio kući i napisao note. Prigodom samog izvođenja nadopunio je tako rukopis. Njemu, tako darovitom, uspjelo je notama izraziti sve one nijanse, koje su inače bile tajna učinka. Donio je Papi manuskript i rekao: »Vaša svetosti, Vi niste mogli zabraniti mojim ušima slušanje«. Smiješeći se blago i sluteći buduću veličinu toga dječaka odgovorio je Klement: »Što si ti sama sebi stekao ne mogu ti oduzeti«.

Miserere od Allegria sa Mozartovim zabilješkama prvi put je tiskan 1771. g. u Londonu, a kasnije u Parisu i Leipzigu.

Od tog vremena to glasovito djelo postalo je opće dobro čitavoga svijeta.

Z. G. ANDERLE

Preveo s njemačkog
Branimir Župančić

IVAN LUKAČIĆ, OFM. CONV.
(1585—1648) SACRAE CANTIONES

Moteti za 1—5 glasova. Uvod, transkripcija, obradba:

Ennio Stipčević. Cijena 10.000 din.

Narudžbe: UPRAVA VERITAS, Miškinina 31, 41000 Zagreb

PRIKAZI

MOLITVA NA HRIDI

U izdanju Vijeća franjevačkih zajednica iz Zagreba i Provincijalata sestara franjevačica iz Bijeloga Polja kraj Mostara, nedavno je Jugoton objelodanio kazetu s dvanaest marijanskih skladbi od jedanaest skladatelja. To je poseban doprinos spomenute sestarske zajednice iz Bijeloga Polja proslavi skorašnje Marijanske godine i obilježbi stote obljetnice rođenja znamenitih hrvatskih duhovnih skladatelja Bernardina Sokola i Krste Odaka. Na kazeti su četiri potpuno nove skladbe, što je prava rijetkost za tu vrstu kazeta. Tu su: Molitva na hridi (M. Božić — Š. Marović), Majčina molitva (M. Božić — M. Martinjak), Pozdrav Mariji (V. Nazor — N. Njirić) i Ribar (V. Nazor — A. Klobučar). Pjesme izvodi solistica-mezzosopran s *Bibijana Curlin*. Na orguljama je prate Anđelko Klobučar i Hvalimira Bledšnajder, a za glasovinom M. Šimatović. Likovnu opremu kazete izradio je akademski slikar Anđelko Mikulić.

Jakov BUBALO

GRAMOFONSKA PLOČA I KAZETA
IVANA ŽANA

Mladi kompozitor Ivan Žan nedavno je izdao kazetu i gramofonsku ploču na kojima su njegova vlastita djela. Sadržaj kazete je religiozno pučkog karaktera, osim dakako klavirskog tria koji se približava suvremenom glazbenom izražaju. Tako se na kazeti, uz pučku misu, nalazi i pet psalama, fantazija za orgulje i spomenuti trio.

Gramofonska ploča sadrži opsežniji opus koji nam približava autora, njegovu kreativnost i želju za novim glazbenim izrazima. Upravo ta želja i traženje, očito je u *Concertinu*, *Klavirskom triu* i *Sonati za violinu*. Ova tri djela izvedena su od studenata Muzičke akademije u Beču, gdje je i Ivan Žan diplomirao kompoziciju.

Skladbe koje su bliže tradicionalnom zvuku, ali koje unatoč tome zvuče svježje i autentično, su: *Te Deum* i *Metodijevo predstavljanje*. Dramski i lirski ugodaji, raspjevane dionice, formalna jednostavnost i preglednost uz majstorsku orkestraciju glavna su obilježja *Te Deuma*. Izražajnim pjevanjem sopranistice Estere Pilj, tenora Želimira Puškarića te renomiranog basa Franje Petrušanca, skladba *Te Deum* doživjela je pod ravnanjem autora, uz dobru suradnju opernog orkestra iz Zagreba, svoju praizvedbu.

Kazeta i ploča mogu se kupiti u Ćirilometodskoj knjižari i Institutu za crkvenu glazbu na Kaptolu 29, 41000 Zagreb

M. MARTINJAK

TRI ZBIRKE VIŠEGLASNIH SKLADBI
a cappella i uz pratnju orgulja

Narudžba: Institut za crkvenu glazbu
KBF

41000 Zagreb, Kaptol 29

Cijena 5.000 din.